

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію **Ван Сіге**
«Національні традиції як складова сучасного вокального
мистецтва»

подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво

Аналізуючи текст дисертації «Національні традиції як складова сучасного вокального мистецтва», логічно відзначити масштабність дослідження Ван Сіге, а також глибину його проникнення в усі аспекти проблеми.

Правомірним слід вважати формулювання авторки: «національна вокальна традиція є комплексним поняттям, що характеризує систему мистецьких явищ, пов'язаних з правитоками традиційної музичної культури як ментальним кодом нації та його проявами у подальшому на всіх рівнях професійної діяльності композитора та виконавця» (с.8 дис.).

Дійсно, національні традиції кожної окремої культури віддзеркалюються у вокальному мистецтві через вербальну семантику, надаючи детальні історичні та життєві характеристики.

Обрана тема дисертації є достатньо складною та потребувала великої системної роботи. Тому потрібно віддати належне авторці за її цілеспрямованість та сміливість у здійсненні основних завдань та досягненні результатів, що виправдовують всі можливі подолані труднощі та є гідними справжнього інтересу.

Зміст дослідження актуалізує проблему національної вокальної традиції в вокально-мистецькій проекції та демонструє ґрунтовність, концептуальну єдність та ретельність наукового викладу.

В роботі проблема національного у вокальному мистецтві доцільно висвітлюється через співвідношення та взаємозв'язок понять «школа» та «традиції». Традиційно-національні особливості європейських академічних вокальних шкіл детально розглянуті авторкою шляхом аналізу їх розвитку та взаємовпливу.

Особлива увага приділена Ван Сіге формуванню та розвитку української співацької школи, її історико-культурному аспекту. І це виправдано! Тому що, на сьогодні ми всі є свідками як Україна в умовах війни, не перестає виборювати право на збереження своєї національної та мистецької ідентичності шляхом її популяризації через вокальну музику, в якій закладено культурно-вербальний генокод української нації.

У своєму дослідженні авторка абсолютно вірно розмежовує поняття «національна співацька традиція» та «національна співацька школа», наголошуючи на тому, що друга є складовою першої та являє собою концертну репрезентацію як музичної, так і народно-пісенної традиції, (особливо в українській версії).

Дисертація складається з Анотацій, Вступу, трьох основних розділів (7 підрозділів), Висновків, Списку використаних джерел та Додатку.

Структурно робота побудована логічно, а основні питання, що в ній досліджуються, розглядаються послідовно. Також серед цінних позитивних рис дисертації слід відзначити особливу ґрунтовність підходу до обраної теми дослідження: значний обсяг літератури (207 показчиків; з них 61 – іноземними мовами), коректно використаний для підтвердження основних положень роботи.

Наукові положення та висновки дослідження викладено чітко, зрозуміло та лаконічно, а три розділи роботи вичерпно розкривають цілісну концепцію.

У вступі представлена актуальність проблеми, визначена мета та задачі дослідження, наукова новизна і практична цінність роботи, наведено відомості щодо апробації роботи та публікації за темою дисертації.

В першому розділі дисертації та підрозділах 1.1, 1.2. тандем національна традиція та вокальне мистецтво ґрунтовно опрацьовані авторкою в фокусі сучасних музикознавчих досліджень, користуючись результатами яких Ван Сіге логічно формує актуальність представленої теми

та взаємозв'язок між національними традиціями та академічними європейськими вокальними школами в контексті їх розвитку.

У підрозділі 1.3 авторкою здійснено огляд великого наукового доробку китайських вчених та представлена певна системність щодо досліджень національної вокальної традиції Китаю в українському музикознавстві.

Другий розділ дослідження Ван Сіге правомірно вирішила присвятити українській традиційній музичній культурі та українському вокальному мистецтву як системі, що має свої витoki та постійно еволюціонує.

В підрозділах 2.1 та 2.2 авторкою надано характеристику національних традицій української культури та розглянуто сучасну динаміку взаємодії народної та академічної вокальних традицій у композиторському та виконавському вимірах; окреслено специфіку впливу української фонетики на вокальне виконавство та продемонстрована її екстраполяція на романсову творчість фундатора української професійної композиторської школи М. Лисенка.

В третьому розділі мене як опонента приємно вразив нетрадиційний для китайських дослідників вибір матеріалу, що ґрунтувався на історичних та культурних паралелях між вокально-виконавськими традиціями України та Аргентини.

У підрозділі 3.1 дисертантка наочно демонструє специфіку проявів національних традицій у вокальному мистецтві, аналізуючи творчість видатного аргентинського композитора А. Хінастери в жанрово-стильовому аспекті.

У підрозділі 3.2 Ван Сіге представлений докладний музичний та виконавський аналіз вокального циклу композитора під назвою «П'ять популярних аргентинських пісень»; досліджена специфіка взаємодії національної та академічної традицій.

Як пише авторка, саме вокальна творчість А. Хінастрі являє собою «...синтез композиторсько-виконавського переосмислення традиційної

музики Аргентини, що є підґрунтям аргентинської вокальної традиції» (с. 175 дис.).

В дисертації різнопланові виконавські версії циклу «П'ять популярних аргентинських пісень» А. Хінастери, що мають багату географію та гендерну палітру, представлені співаками різних країн: Олівія Блекберн (сопрано, Англія), Мерседес Аркурі (сопрано, Аргентина), Еміліо Понс (тенор, Італія), Таїсія Мадішева (сопрано, Україна, романс «Triste»).

На жаль Таїсія Петрівна Мадішева – яскрава представниця Харківської вокальної школи нещодавно пішла у засвіти. Я дуже сподіваюсь, що у нас буде можливість почути виконання цієї чудової української співачки разом з іншими під час захисту, тому що, на жаль, автор в роботі не надала аудіо- та відео- посилань та й повноцінні нотні додатки лише б доповнили дослідження.

Підсумовуючи, необхідно відзначити належну добротність виконаного дослідження його структурну чіткість, теоретичну значущість, практичну доцільність, актуальність, новизну та перспективність.

Запропонований в роботі аналіз української та аргентинської вокальної музики на прикладі романсів М. Лисенка та вокального циклу А. Хінастери «П'ять популярних аргентинських пісень», є реальним проявом актуалізації національної традиції як варіанту вокальної традиції в сучасному світі.

Перед тим як узагальнити все вищесказане, опонент вважає цілком доречним запропонувати авторові відповісти на декілька питань, а саме:

1. В роботі сторінці 51 автор пише цитую: «Примітно, що техніка співу *«mormorando»* (спів із закритим ротом), що широко поширена в італійській, німецькій, та українській школах, французами, як правило, не використовується та легко пояснюється фонетичними особливостями їхньої мови.» Хотілося б почути які саме особливості має на увазі автор?
2. Друге питання витікає з вибору матеріалу (вокального циклу А. Хінастери «П'ять популярних аргентинських пісень»), який дослідниця прекрасно проаналізувала як в музикознавчому так і в виконавському планах. Питання

звучить так: Чи плануєте Ви як виконавиця, взяти собі в репертуар цей цикл або можливо деякі твори з нього? Чи можливо, Ви вже його співаєте, тоді яка з пісень Вам більш до вподоби?

Зауваження, висловлені у відгуку, не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, яка відображає переконливу наукову позицію авторки. Пропонована дисертація Ван Сіге, як самостійне дослідження, що характеризується оригінальністю та новизною, суттєво доповнює контекст сучасного музикознавства та має значну практичну цінність.

Наукові публікації за темою дисертації повністю відображають основні положення роботи і не порушують академічної доброчесності.

Дисертаційне дослідження є самостійним, цілісним та авторським за змістом. Робота відповідає сучасним академічним вимогам і достатньою мірою репрезентує процес аналітичної роботи та основні висновки аналізованого дослідження, цілком актуальна й відповідає запитам сучасного музикознавства.

Отже, дисертація Ван Сіге **«Національні традиції як складова сучасного вокального мистецтва»**, подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво, є оригінальним і завершеним науковим дослідженням. Ця дисертація відповідає нормативним вимогам МОН України, що висуваються до робіт подібного рангу, а авторка дисертації **Ван Сіге** заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю **«025 – Музичне мистецтво»**.

Кандидат мистецтвознавства,
старший викладач
кафедри хорового диригування
та академічного співу
Харківської державної
академії культури

В. О.Гіголаєва-Юрченко